

Correctievoorschrift VWO

2025

tijdvak 1

muziek

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 3.21, 3.24 en 3.25 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 3.21 t/m 3.25 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommitteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommitteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examiner en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examiner en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examiner. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examiner vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examiner en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Als het antwoord op een andere manier is gegeven, maar onomstotelijk vaststaat dat het juist is, dan moet dit antwoord ook goed gerekend worden. Voor het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommitteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 *T.a.v. het verkeer tussen examinerator en gecommiteerde (eerste en tweede corrector):*

Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 *T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:*

Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn geen vakspecifieke regels vastgesteld.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Blok 1 W.A. Mozart - Symfonie nr. 41, deel 4

1 maximumscore 1

1 - 3 - 2 - 3

2 maximumscore 1

De tonen c, e en g / De tonen van de drieklank C-majeur klinken op de maataccenten / op de tel.

Opmerking

Het antwoord 'Het motief begint en/of eindigt op een c.' mag niet goedgeerekend worden.

3 maximumscore 2

IV - V - I - IV - V - I

indien zes antwoorden juist	2
indien vijf of vier antwoorden juist	1
indien minder dan vier antwoorden juist	0

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

4 maximumscore 7

maat	motief	aantal	toonsoort	motiefverwerking
1-17	1	5	(C-majeur)	fugatisch
18-20	(1)	1	C-majeur	
21-28	3	6		sequensmatig
29-38	2	4	D-majeur	canonisch

indien twaalf antwoorden juist	7
indien elf antwoorden juist	6
indien tien antwoorden juist	5
indien negen of acht antwoorden juist	4
indien zeven of zes antwoorden juist	3
indien vijf antwoorden juist	2
indien vier antwoorden juist	1
indien minder dan vier antwoorden juist	0

5 C

6 maximumscore 1
klarinet

Blok 2 G. Ligeti - Bagatelle nr. 3 voor blaaskwintet

7 maximumscore 1
pentatonisch(e toonladder)

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

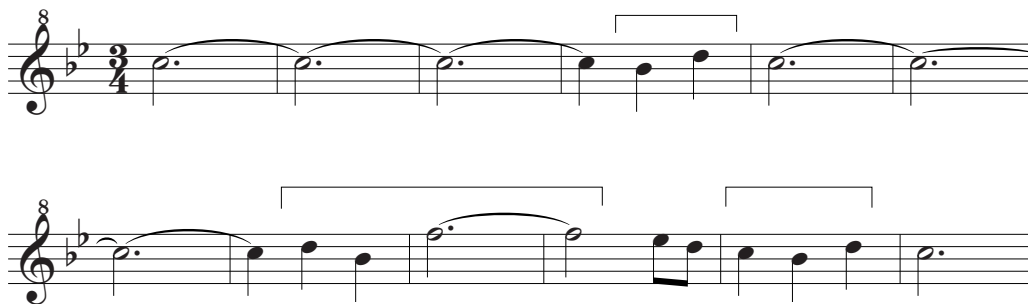
8 maximumscore 3

- articulatie: staccato (of een omschrijving hiervan) 1
 - melodiebouw, twee van de volgende: 2
 - kleine notenwaarden / meer noten per maat
 - gelijke notenwaarden
 - antimetrische figuur
 - kort motief
 - (globaal) dalend motief
 - motiefherhaling / ostinato
 - meer gebruik grote intervallen / minder trapsgewijs
- ook goed: lagere ligging

Opmerking

Bij melodiebouw per juist antwoord, 1 scorepunt toekennen.

9 maximumscore 3

per haak toonhoogte en ritme geheel juist

1

Opmerkingen

Als het ritme onder alle drie de haken geheel juist is, maar de toonhoogte onder alle drie de haken onjuist is, 1 scorepunt toekennen.

Als de toonhoogte onder alle drie de haken geheel juist is, maar het ritme onder alle drie de haken onjuist is, 1 scorepunt toekennen.

10 maximumscore 2

bewering 1: juist
 bewering 2: onjuist
 bewering 3: juist

indien drie antwoorden juist

2

indien twee antwoorden juist

1

indien minder dan twee antwoorden juist

0

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

11 maximumscore 3

	eerst	daarna
dwarsfluit	begeleidingsfiguur	melodie
hobo	(rust)	(tweede stem)
klarinet	begeleidingsfiguur	begeleidingsfiguur
fagot	(tweede stem)	begeleidingsfiguur
hoorn	melodie	(rust)

indien zes antwoorden juist	3
indien vijf of vier antwoorden juist	2
indien drie antwoorden juist	1
indien minder dan drie antwoorden juist	0

12 C

13 maximumscore 2

- impressionisme, een antwoord (bijvoorbeeld): 1
 - doorbreken periodische zinsbouw
 - toepassen van pentatonische elementen
- expressionisme, een antwoord (bijvoorbeeld): 1
 - ostinate figuren
 - bitonaliteit / polytonaliteit
 - gebruik van dissonanten

14 maximumscore 2

- ritme bovenstem: De eerste twee lange tonen zijn (in verhouding) korter. 1
ook goed: De melodie bevat (halverwege) minder noten / twee noten minder.
- samengaan: Uit een juist antwoord moet blijken dat in fragment 2, een van de volgende: 1
 - de melodie en de begeleiding onafhankelijk van elkaar bewegen.
 - de melodie en de begeleiding in een ander tempo ten opzichte van elkaar bewegen.
 - de begeleiding relatief kleinere notenwaarden heeft ten opzichte van de melodie.

Opmerking

De instrumentatie en de dynamiek worden buiten beschouwing gelaten.

Blok 3 J.S. Bach - Matthäus Passion, Kommt, ihr Töchter, helft mir klagen

15 maximumscore 2

twee antwoorden, bijvoorbeeld:

- mineurtoonsoort
- (relatief) langzaam tempo
- lage ligging (in het begin)
- trapsgewijze / breed uitgesponnen melodie
- gebruik voorhoudingen / gebruik vertragingstonen / dissonanten

per juist antwoord

1

Opmerking

De baspartij wordt buiten beschouwing gelaten.

16 maximumscore 2

- orgelpunt: De baspartij blijft (zonder rusten) op één toonhoogte. 1
- ostinato: Het (begeleidings)motief wordt voortdurend herhaald. 1

17 maximumscore 2

- interval: reine kwint

1

18 maximumscore 1

melismatisch / melisme

19 maximumscore 2

- bestaande melodie: cantus firmus 1
- twee koren: dubbelkorigheid 1

Opmerking

Het antwoord 'vraag-en-antwoord' bij twee koren mag niet goedgerekend worden.

20 maximumscore 2

- motiefverwerking: sequens 1
- polyfone compositietechniek: imitatie 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

21 maximumscore 2

per haak geheel juist

1

Opmerking

Alleen als de toonhoogte en het gegeven ritme onder een haak geheel juist zijn, 1 scorepunt toekennen.

22 C

23 maximumscore 2

- kenmerkende overeenkomst, een antwoord (bijvoorbeeld): 1
 - werk voor koor, orkest en solisten
 - werk met aria's / recitatieven / koren (afgewisseld met instrumentale delen)

Opmerking

Het antwoord 'In beide speelt een orkest.' is niet voldoende.

- kenmerkend verschil, een antwoord (bijvoorbeeld): 1
 - Een passie heeft het lijden van Jezus Christus als onderwerp.
 - Bij een passie ontbreken toneelhandelingen (of een omschrijving hiervan) / ontbreken kostuums / ontbreekt decor.

Blok 4 Metropole Orkest

24 maximumscore 1

scat vocal; ook goed: (human) beatbox

25 maximumscore 2

- latin percussioninstrument: cowbell/koebel; ook goed: agogo bells 1
- riff, twee van de volgende: 1
 - (bariton)saxofoon
 - (bas)trombone
 - piano
 - basgitaar

Opmerkingen

*Alleen als bij de riff twee antwoorden juist zijn, 1 scorepunt toekennen.
De bassdrum wordt buiten beschouwing gelaten.*

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

34 D

35 maximumscore 2

twee van de volgende:

- toonhoogteverloop, een van de volgende:
 - De melodie bestaat voornamelijk uit kleine sprongen / intervallen.
 - De melodie bestaat uit (overwegend) dalende motiefjes.
 ook goed: sequensmatig (karakter)
- ritme, een van de volgende:
 - De melodie bestaat uit kleine / (overwegend) gelijke notenwaarden.
 - doorgaande beweging
- opnametechniek/mix: Uit een juist antwoord moet blijken dat een (stereo) panning-effect wordt gebruikt.

per juist antwoord

1

36 C

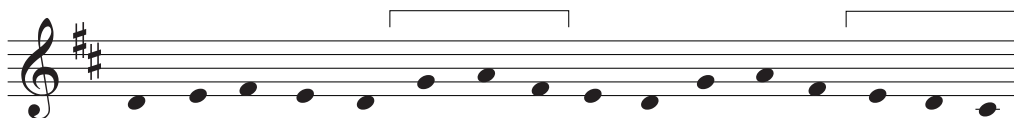
37 maximumscore 2

- begeleidingswijze violen: De violen spelen alleen lange tonen / een orgelpunt. 1
- drums, een van de volgende: 1
 - De bassdrum klinkt (voornamelijk) op de backbeat / afterbeat / op tel 2 en 4 van de maat.
 - De snaredrum ontbreekt.
 - Het bekken speelt mee. / Het bekken klinkt (voornamelijk) na de tel. / achtste noten op het bekken

Opmerking

De hihat wordt buiten beschouwing gelaten.

38 maximumscore 2

per haak geheel juist

1

Opmerking

Het ritme wordt buiten beschouwing gelaten.

Vraag	Antwoord	Scores
39	maximumscore 1 slide; ook goed: glissando	
40	maximumscore 3 2 - 1 - 6 - (5) - 3 - 4 indien vijf antwoorden juist indien drie (of vier) antwoorden juist indien twee antwoorden juist indien minder dan twee antwoorden juist	 3 2 1 0
41	A	
42	maximumscore 2 twee antwoorden, bijvoorbeeld: – distortion – rauwe gitaarriff – straight feel – syncopen – veel accenten / zwaar aangezette beat – improvisatie(s) / solo('s) – blue notes – bluesachtige motieven per juist antwoord	 1
43	maximumscore 2 herhalende riff getokkelde bas straight feel indien drie antwoorden juist indien twee antwoorden juist indien minder dan twee antwoorden juist	 2 1 0
44	maximumscore 3 • maat 1 t/m 8: losse geaccentueerde akkoorden (of een omschrijving hiervan) • maat 9 t/m 15: (meespelen) (meerstemmige) riff • maat 16: toespelen naar de (hoge) slotnoot / stijgende lijn	 1 1 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

45 maximumscore 1

Uit een juist antwoord moet blijken dat het orkest bestaat uit een popband / jazzband aangevuld met, een van de volgende:

- grote groepen/secties andere instrumenten die je vooral in symfonische orkestmuziek tegenkomt.
- een strijkersgroep en/of blazersgroep en/of slagwerkgroep die je vooral in symfonische orkestmuziek tegenkomt.

Opmerking

Een antwoord als ‘Er spelen veel instrumenten.’ is niet voldoende.

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste tien kandidaten per examinerator in de applicatie Wolf. Cito gebruikt deze gegevens voor de analyse van de examens. Om de gegevens voor dit doel met Cito uit te wisselen dient u ze uiterlijk op 30 mei te accorderen.

Ook na 30 mei kunt u nog tot en met 11 juni gegevens voor Cito accorderen. Deze gegevens worden niet meer meegenomen in de hierboven genoemde analyses, maar worden wel meegenomen bij het genereren van de groepsrapportage.

Na accordering voor Cito kunt u in Wolf de gegevens nog wijzigen om ze vervolgens vrij te geven voor het overleg met de externe corrector. Deze optie is relevant als u Wolf ook gebruikt voor uitwisseling van de gegevens met de externe corrector.

tweede tijdvak

Ook in het tweede tijdvak wordt de normering mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Wissel te zijner tijd ook voor al uw tweede-tijdvak-kandidaten de scores uit met Cito via Wolf. Dit geldt **niet** voor de aangewezen vakken.

6 Bronvermeldingen

Blok 1	W.A. Mozart - Symfonie 41, deel 4 Orchestra of the 18th Century o.l.v. Frans Brüggen cd: Philips Classics Productions 426 757-2 partituur: https://dme.mozarteum.at/DME/nma/nmapub_srch.php?l=2 (13-02-2024)
Blok 2	G. Ligeti - Bagatelle nr. 3 voor blaaskwintet Les Siècles o.l.v. François-Xavier Roth cd: Harmonia Mundi HMM905370 partituur: Edition Schott ED 6409 Musica ricercata nr. 7 Pierre Charial, draaiorgel cd: Sony SK62310
Blok 3	J.S. Bach - Matthäus Passion, Kommt, ihr Töchter, helft mir klagen The Monteverdi Choir, The London Oratory Junior Choir en The English Baroque Soloists o.l.v. John Elliot Gardiner cd: Archiv Produktion 429773-2 partituur: Bärenreiter, Kassel 2008
Blok 4	Metropole Orkest Richard Bona - O Sen Sen Sen Metropole Orkest o.l.v. Vince Mendoza solisten: Ruud Breuls: trompet; Bart van Lier: trombone; Martijn Vink: drums arrangement: Jörn Marcussen-Wulff opname: https://www.youtube.com/watch?v=c6fZze-Q-Ys (13-02-2024) Sohn - Tremors Metropole Orkest o.l.v. Hans Ek arrangement: Tom Trapp opname: https://www.youtube.com/watch?v=0fQymEV5Ynk (13-02-2024) Cory Wong - Simon Metropole Orkest o.l.v. Vince Mendoza arrangement: Jochen Neuffer opname: Qobuz Met speciale dank aan het Metropole Orkest voor de vriendelijke medewerking en de inzage in de partituren.
noten- voorbeelden	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, 2024
grafische notatie	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, 2024